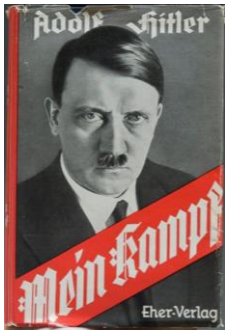
De Tweede Wereldoorlog

Jaartallen

1933: Hitler aan de macht
1938 Kristallnacht
13 april 1945: Bevrijding Zuidlaren door de Canadezen.
10 mei 1940 tot 5 mei 1945: WOII Nederland
1945: Atoombommen op Japan

Adolf Hitler

In 1933 wordt Adolf Hitler met zijn extreemrechtse NSDAP de leider van Duitsland. De aanhangers van de nationaalsocialistische partij worden nazi's genoemd.

Het gaat slecht in Duitsland. Geen werk en armoede. Hitler schrijft een boek "Mein Kampf" waarin hij de Joodse mensen de schuld van alle ellende geeft.

De Kristallnacht was een nacht in Duitsland, november 1938. De mensen waren toen zo opgeruid (opgefokt) dat ze ongeveer 7500 Joodse synagogen, winkels en bedrijven in brand taken of afbrandden. Boeken werden verbrand. In heel Duitsland werden Joden aangevallen. Het werd de brandweer verboden om de gebouwen te blussen.

Hitler wil van Duitsland het machtigste land van Europa maken. In 1938 verovert hij zijn geboorteland Oostenrijk. Als hij Polen binnenvalt, verklaren Engeland en Frankrijk de oorlog aan nazi-Duitsland.

Nederland bezet en bevrijd

Op vrijdagochtend 10 mei 1940 trekken Duitse soldaten de Nederlandse grens over. Het Nederlandse leger kan niet tegen het Duitse leger op. De regering en koningin Wilhelmina vluchten naar Engeland. Wilhelmina houdt toespraken voor "Radio Oranje."

Bezetting

In het begin lijkt er weinig aan de hand. De Duitsers doen niemand kwaad en betalen bijvoorbeeld overal voor. Ze proberen zoveel mogelijk 'vriendjes" te blijven.

Na een tijdje wordt dat anders. Joodse mensen moeten een ster dragen en er komen bordjes met "Voor Joden verboden".

Radio's moeten worden ingeleverd, de ramen verduisterd, iedereen moet een persoonsbewijs bij zich dragen. Nederlandse mannen moeten verplicht werken in Duitsland. Dat wil niet iedereen, dus er gaan ook mannen onderduiken.

Joodse mensen worden opgesloten in kampen, bijvoorbeeld “Vught” “Amersfoort” en “Westerbork”. (Anne Frank en haar familie!)

DE NSB

De Duitsers worden geholpen door leden van de Nationaal-Socialistische Beweging (NSB), een Nederlandse partij met dezelfde ideeën als de Duitse NSDAP, en door meelopers en profiteurs. Ze krijgen huizen, baantjes en eten. De leider van de NSB is Anton Mussert.

Wanneer Hitler in 1941 de aanval inzet op de Sovjet-Unie, gaan zo’n twintigduizend Nederlandse mannen van de NSB vechten voor het Duitse leger.

Het Verzet

Maar er zijn ook mensen die zich aansluiten bij het verzet. Zij hebben eigen kranten die ze in het geheim verspreiden. Ook worden aanslagen uitgevoerd op bezetters en collaborateurs. De aanhang van het verzet groeit tegen het einde van de oorlog. Het grootste deel van de Nederlandse bevolking doet niets en past zich aan de omstandigheden aan. (Wat zou jij doen?)

Onderdrukking en terreur

Mensen voelen zich niet meer vrij. Op de eerste verzetsdaden reageren de bezetters met zware straffen. Mensen worden zomaar opgesloten in gevangenissen en concentratiekampen. Vooral de Joden wordt het leven steeds moeilijker door het groeiende aantal anti-Joodse maatregelen. Vanaf 1942 deporteert de Duitse bezetter meer dan honderdduizend Joodse mannen, vrouwen en kinderen vanuit Nederland in goederentreinen naar concentratiekampen. De overgrote meerderheid wordt vermoord. Onder het schrikbewind van de nazi’s worden naar schatting in totaal zes miljoen Joden en honderdduizenden Sinti en Roma, gehandicapten, homoseksuelen en Jehova’s getuigen vermoord.

Hongerwinter en bevrijding

In het najaar van 1944 wordt het zuiden van Nederland bevrijd door geallieerde troepen. Pas in het voorjaar van 1945 begint ook de bevrijding van het gebied boven de grote rivieren. In het westen van Nederland is dan te weinig eten: De Hongerwinter. Door voedselgebrek sterven zeker twintigduizend mensen.

Op 5 mei 1945 geeft het Duitse leger zich over en is Nederland bevrijd. Nederlands-Indië is dan nog in handen van de Japanse bezettingsmacht. Na de atoombomaanvallen op Hiroshima en Nagasaki capituleert Japan op 15 augustus 1945.